

9. Страхування професійної відповідальності адвокатів в Україні. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/strahuvannya-profesiynoyi-vidpovidalnosti-advokativ-v-ukrayini.html>

10. Чекмарьова Л. Ю. Перспективи розвитку страхування професійної відповідальності адвоката. *Проблеми цивільного та підприємницького права в Україні*. 2016. № 3. С. 258–263.

11. Thomas F. Sheehan. The History Of Lawyers' Professional Liability Insurance. URL: <http://www.jstor.org/stable/25761394>.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури, професор Національного університету «Одеська юридична академія» **Косюта Михайло Васильович**

Коваль Б. В.

студентка 2-го курсу факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

АДВОКАТУРА США ТА УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Адвокатура в сучасних реаліях демократії є надзвичайно важливим інститутом, який допомагає балансувати інтереси громадянського суспільства та можливостей держави. Надання правової допомоги та захист прав та інтересів громадян в суді є основним елементом механізму забезпечення доступності закону.

Складна правова система США та висока роль правового регулювання життя американського суспільства визначає особливе місце професії адвоката порівняно з іншими професійними групами. Перша відмінність інституту адвокатури в Україні та США полягає у законодавстві двох країн. Система права в США розглядається, як інтегрована сукупність, в якій немає незалежних ні від кого інституцій. Прокурори, судді та адвокати складають один і той же іспит, мають єдині етичні засади. В Україні такого немає. У США немає окремого нормативно-правового акту, який закріплює права та обов'язки адвоката, принципи та організацію їх діяльності, на відміну від Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. Статус адвоката впливає з прецедентного права, норм професійної етики та звичаїв. Основний принцип участі адвоката в судочинстві закріплений в шостій поправці до Конституції США, яка передбачає, що обвинувачений має право на допомогу адвоката для свого захисту.

Для того щоб стати адвокатом громадянин України з вищою юридичною освітою повинен скласти кваліфікаційний іспит, який полягає у виявленні теоретичних знань в основних галузях права, історії адвокатури та адвокатської етики, також виявлення навичок практичного застосування закону. Після отримання підтвердження про складення іспиту особа повинна пройти стажування. У разі успішного проходження зазначених етапів, за рішенням Ради адвокатів регіону майбутній адвокат складає присягу та отримує свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України. Адвокат України здійснює свою діяльність на всій території держави [1]. Для того щоб приступити до юридичної практики в якості адвоката Сполучених Штатів Америки випускник юридичного вузу повинен пройти додаткову атестацію та отримати патент на право займатися адвокатською діяльністю. Причому цей патент видається та є дійсним тільки на території того штату, де збирається практикувати даний кандидат в адвокати. Атестація спрямована на виявлення перевірку знань федерального законодавства та професійної етики, відбувається у формі іспиту з теоретичними питаннями та завданнями по конкретних юридичних справах. Умови допуску до адвокатської практики встановлюються зазвичай Верховним судом штату, проте питання про допуск вирішується спеціальною комісією з допуску в адвокатуру, що формується або асоціацією адвокатів штату, або за призначенням суду, або губернатора штату. Необхідно зазначити, що членами асоціації адвокатів в США можуть бути не тільки адвокати, але й юристи, які працюють в прокуратурі, а також особи, які працюють юрисконсультами. При вирішенні питання про допуск до адвокатської практики комісія виходить з моральних якостей кандидата і результатів проведеного нею іспиту [2].

За національним законодавством України адвокат може здійснювати свою діяльність індивідуально або у формі адвокатського бюро чи об'єднання. Адвокати та адвокатські об'єднання можуть створювати регіональні, загальнодержавні та міжнародні спілки та асоціації. В Україні такою організацією є Національна асоціація адвокатів України. Вони створюються з метою реалізації завдань адвокатського самоврядування, а саме представництво інтересів адвокатів у державних органах і об'єднаннях громадян, захист соціальних та професійних прав адвокатів, здійснення методичної і видавничої роботи, сприяння підвищенню професійного рівня адвокатів. Можуть створювати спеціальні фонди і діють відповідно до своїх статутів [1]. Більша половина адвокатів в США здійснює свою діяльність одноосібно, проте основна форма організації діяльності адвокатури для американського суспільства це діяльність в рамках великої юридичної фірми. Їх спеціалізація полягає у забезпеченні інтересів корпорацій. Керівниками таких фірм є партнери – досвідчені адвокати, які мають частину прибутку

фірми, та асоціатори, як правило, молоді адвокати. Частина адвокатів працює в публічних відомствах, тобто бюджетних організаціях, утворених для надання безкоштовної правової допомоги. Варто звернути увагу на такі адвокатські контори, які захищають інтереси суспільства. Вони не ведуть справи окремих клієнтів, а виступають з позовами проти держави та корпорацій, стосовно охорони інтересів окремих категорій громадян, наприклад споживачів або політичних активістів, або охорони природи та здоров'я [2].

Особливістю інституту адвокатури в США є підвищений інтерес американського суспільства до професійної етики та поведінки юристів. Пріоритетно судовавлада США здійснює нагляд за дотриманням законодавчої бази, яка регулює діяльність юристів і, безпосередньо, адвокатури. Це є наслідком сприйняття американським суспільством адвокатів як «слуг правосуддя», хоча фактично адвокати не належать до судової системи. Основні методи регулювання адвокатської практики судом є порушення дисциплінарного провадження за неналежну поведінку або неповагу до суду. Важливу роль в становленні норм професійної етики в США відіграє Асоціація американських юристів. В Україні порушення професійної етики вважається дисциплінарним проступком, вирішення питань про відповідальність адвоката вирішує Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури.

Сфера відносин між адвокатом та клієнтом в Україні та США має однакові засади неупередженості, лояльності, дотримання етичних норм. На перше місце ставиться обов'язок адвоката надати підзахисному якісне представництво, яке ґрунтується на юридичних знаннях, професійних навичках, ретельності в веденні справи, та завжди погоджувати свої дії та рішення з клієнтом. Адвокат не повинен брати справу, якщо він не спеціалізується в даній галузі права. Адвокату забороняється вести справу, якщо він особисто або матеріально зацікавлений, забороняється та карається розповсюдження конфіденційної інформації, яка була отримана від клієнта, окрім випадків передбачених законодавством [3].

Підводячи підсумок, слід сказати про те, що досліджувані системи адвокатури України та США мають ряд як спільних рис, так і ключових відмінностей. Цікавим є, до прикладу, той факт, що присутні досить помітні відмінності у сфері законодавчого регулювання адвокатської діяльності у Сполучених Штатах Америки; окремої уваги заслуговує також той факт, що процедура становлення адвоката у США є дещо ускладненою у порівнянні з аналогічною процедурою в Україні. Ці та інші характерні риси досліджуваної країни, на мою думку, варто враховувати під час діяльності та реформування інституту адвокатури в Україні з урахуванням усіх допущених помилок та нюансів, пов'язаних з локальними особливостями проблем.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Відомості Верховної Ради. 2013 р. № 5076-VI.
2. Бернам Уильям. Правовая система США. М., РИО “Новая юстиция”, 2007.
3. Смоленский М. Б. Адвокатская деятельность и адвокатура Российской Федерации. Серия «Высшее образование». Ростов н/Д: «Феникс», 2004.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Храпенко Олена Олегівна**

Ковтун А.С.

*студентка 2-го курсу факультета гражданской и хозяйственной юстиции
Национального университета «Одесская юридическая академия»*

ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ФОРМЫ АДВОКАТСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ГЕРМАНИИ

Адвокатура Германии — это независимая организация в системе правосудия, а адвокаты являются практически свободными предпринимателями, они имеют свои конторы и могут нанимать на работу служащих. Адвокаты не наделены правом рекламировать свою профессиональную деятельность, этим отличаются от других бизнесменов, а также не платят так называемого рабочего налога [2].

Немецкие адвокаты сумели создать достаточно простую и понятную систему объединения адвокатов, которое сочетает в себе элементы обязательного и добровольного членства. Главным достоинством такого решения, по мнению многих ученых, можно назвать четкое разграничение целей, задач и полномочий двух параллельно действующих профессиональных объединений адвокатов, а именно: Федеральной коллегии, палаты адвокатов с обязательным членством и наличием функций дисциплинарного надзора, в которую входят региональные коллегии адвокатов. Немецкая ассоциация адвокатов — это добровольная организация, в которую входят большинство адвокатов Германии. При такой системе две организации не конкурируют, а дополняют друг друга. Этот опыт является актуальным для национального законодателя.

Коллегии адвокатов в Германии образуются по территориальному принципу и объединяют адвокатов, приписанных к суду одной и той же